

Plenum

Fredag 7.5.2021 kl. 13.02—13.23

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen och av vissa andra lagar

Regeringens proposition RP 43/2021 rd

Utskottets betänkande AjUB 3/2021 rd

Andra behandlingen

Talman Anu Vehviläinen: Ärende 4 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslagen kan nu antas eller förkastas. — Debatt, ledamot Kurvinen.

Debatt

13.14 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä käsittelyssä on hallituksen esitys ja työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö, jossa muutetaan vuoden alusta alkaen niin sanotun työllisyyden kuntakokeilun lainsäädäntöä niin, että voidaan työvoimahallinnon asiakkaana oleva työnhakija siirtää toisen kunnan asiakkaaksi tai tällainen henkilö takaisin TE-toimiston asiakkaaksi eri syistä: joustavuuden takia, että hän saisi parempaa palvelua esimerkiksi kielellisten oikeuksien takia tai muuten paremman palvelun takia. Tämä on hyvä ratkaisu, ja tietysti pystytään tällä esityksellä ja tällä lakihankkeella myös tekemään siitä kuntakokeilusta entistä parempi kokeilu sillä tavalla, että siitä saadaan järkeviä tuloksia, niin että sitten ei ainakaan sen kokeilun tuloksia vääristele mikään tällainen tekninen seikka.

Arvoisa puhemies! Tämä työllisyyspolitiikka ja se, missä sitä tehdään, on ehkä laajempikin kysymys, sillä juuri puolitoista viikkoa sitten maan hallitus sai oman puoliväliriihensä valmiiksi, valtionalouden kehykset, ja siinä oli tämä puolimatkan tarkastelu, mikä on hallituksella tapana ollut, ja siellä hallitus sopi, että jatkossa työllisyyspalvelut siirretään kuntien hoidettavaksi. Se on kyllä iso muutos. Se on siis toimintatapana iso: meillä on pitkä historia työvoimatoimistoista ja valtiovetoisesta työvoimapolitiikasta. Mutta tässä on myös suuria mahdollisuuksia. Kyllä enemmistö tahoista tässä maassa on sitä mieltä, että mitä paikallisemmin pystytään hoitamaan työllisyyttä, sen parempia tuloksia saadaan aikaan. Ja kyllähän sen maalais- ja kaupunkilaisjärjellä pystyy käsittämään, että kyllä siellä kunnissa tunnetaan, mitä yrityksiä siellä on ja minkä tyyppistä teollisuutta. Varsinkin pienemmissä kunnissa ja pienemmissä kaupungeissa tunnetaan työttömät jopa hyvinkin henkilökohtaisesti: heille voidaan rakentaa palveluita, heille voidaan rakentaa koulutuspolkua, voidaan miettiä yhdessä paikallisten yritysten ja niitten työttömien työnhakijoiden kanssa, tarvittaisiinko tänne minkälaista oppisopimuskoulutusta. Mitä yksittäisissä kunnissa on näitä täystyöllisyyskokeilujakin tehty, niin kokemuksethan ovat aika myönteisiä olleet.

Punkt i protokollet PR 54/2021 rd

Luulen, puhemies, että tässä voisi olla sellainen uusi, isompi vaihde, niin sanottu kuutosvaihde, tähän työttömyyden hoitoon ja myös työvoimapulaan. Luulen, että koko tällä salilla on yhteinen toive siitä, että Suomen työllisyysaste nousisi ja työikäiset suomalaiset olisivat hyvin voimakkaasti työelämässä kiinni. Ja ehkä ne erimielisyydet ovat täällä niistä keinoista. Mutta tässä olisi kyllä mahdollisuus saada kuutosvaihdetta siihen, että työttömyysongelmaa [Puhemies koputtaa] ja myös suomalaisten yritysten työvoimapulaa ratkaistaan. Erittäin iso juttu, kun työllisyyden hoito menee kuntatasolle.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Puisto.

13.17 Sakari Puisto ps: Arvoisa puhemies! Työllisyyden kuntakokeilu on tosiaan käynnissä. Siinä on lukuisia kokeilualueita ja pitkälti toistasataa kuntaa mukana, ja nyt oikeastaan peräänkuuluttaisin sitä, että kun tehdään tätä kokeilua, mikä on aika pitkä ajallisesti, vielä yli pari vuotta, niin siinä tehdään myös tällaista vertailevaa tutkimusta niiden välillä, ketkä ovat mukana tässä kuntakokeilussa eri alueilla ja ketkä eivät ole. Esimerkiksi viime hallituskaudella 2015—2019 tehtiin vastaavankaltainen kokeilu, ja siinäkin kävi niin, että yleinen talouskehitys, varsinkin siinä parin kolmen viimeisen vuoden aikana, oli kova ja työllisyys ylipäättensä parani aika kovaa ja oli aika vaikea jo erottaa, mikä johtui mistäkin sitten kuntatasolla ja vastaavasti. Jonkin verran pohdintaa aiheuttaa ainakin se, missä määrin ne työllisyysvaikutukset johtuivat niistä resursseista, siitä että kunnat vain pystyivät laittamaan resursseja sitten enemmän, ja kuinka paljon varsinaiset resurssit aiheuttivat lisäystä, kuinka paljon niissä oli kustannustehokkaita.

Nyt eduskunnassa parhaillaan käsitellään säädösehdotusten vaikutusarviointien toteuttamista, mitä tarkastusvaliokunta tekee, ja tätä työllisyyden edistämisen kuntakokeilua on TyV käsitelty, mutta myös talousvaliokunnassa me käsiteltiin aihetta [Välihuuto] — ylipäättensä säädösehdotusten vaikutusarviointia — toissa päivänä. Siellä me kiinnitettiin yleisesti huomiota siihen, että kannattaisi kohtuullisen pienin kustannuksin tuoda tällaista tieteellisen tutkimuksen mahdollistavaa asetelmaa, nimenomaan sinä aikana, kun näitä projekteja tehdään. Ajattelisin, että nimenomaan tähän kuntakokeiluun tällainen asetelma sopisi enemmän kuin hyvin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Autto.

13.19 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Olen itse sitä mieltä, että varmasti pääosassa Suomen kuntia on järkevää hoitaa työllisyyttä kuntatasolla. Mutta toisaalta sitten vaikkapa pääkaupunkiseudun kehyskunnissa, jotka ovat rajusti ikään kuin ei-työpaikkaomavaraisia, joista käydään siis toisessa kunnassa töissä, on kovin hankalaa nähdä taas se puoli, miten siellä kunnassa sitten pystytään parhaalla mahdollisella tavalla sitä ihmisten työllisyystilannetta hoitamaan. Tässäkin mielessä ehkä sen kaltainen yksi koko sopii kaikille -ajattelu, jota hallitus väkisellä yrittää maahan ajaa, ei välttämättä ole kaikkein järkevin.

Mutta ehdottomasti siis lähtökohtaisesti kannatan vahvasti tätä ajattelua, että nimenomaan kunta on ihmisen arjen oikea yksikkö hoitamaan vaikkapa työllisyyskysymyksiä siinä, missä arjen muitakin hyvinvointikysymyksiä, paikallista elinvoimaa ja niin edelleen. Tässä mielessä sekä tämä laki kuntakokeilun edistämisestä että toki myös hallituksen linjaus siitä, että jatkossa työvoimapolitiittisten toimenpiteiden käytännön toteuttaminen

Punkt i protokollet PR 54/2021 rd

viedään kuntatasolle, ovat mielestäni oikea suunta. Mutta tässäkin tietysti sitten täytyy tehdä — siellä, missä se on tarkoituksenmukaista — järkevää kuntien välistä yhteistyötä.

Mutta, arvoisa rouva puhemies, samassa yhteydessä on kyllä pakko todeta se, että vaikka tämä on järkevää ja perusteltua, niin eihän tämä kuitenkaan mikään työllisyyttä aivan ratkaisevalla tavalla lisäävä toimenpide itsessään ole, kun hallituksella ei muita toimenpiteitä ole esittää. Ja tässä mielessä kyllä haluan ilmaista huoleni siitä, että hallitus on irtaantunut näistä vanhoista hyvistä perinteistä, että kun työllisyyspolitiikkaan vaikuttavia päätöksiä tehdään, niin silloin pitäydytään valtiovarainministeriön arvioissa siitä, mitkä todelliset työllisyysvaikutukset tulevat olemaan, eikä sitten hihasta ravistamisen tekniikalla luoda sellaisia arvioita, jotka antavat täysin väärän kuvan laajalle yleisölle siitä, mitkä esitetävien toimenpiteiden todelliset vaikutukset ovat.

Sellainen uusi toimintalinja, jonka hallitus on omaksunut, antaa valitettavasti epäluotettavan kuvan Suomen hallinnosta, ja nyt pitäisi antaa luotettava kuva, herättää myös kansainvälisissä investoijissa ja meidän luotottajissamme sen kaltaista luottamusta, että Suomeen kannattaa investoida, täällä kannattaa tehdä töitä, me olemme maa, joka ei anna maansa ja kansakuntansa ylivelkaantua, vaan menestymme tulevaisuudessakin.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände lagförslag 1—4 i proposition RP 43/2021 rd utifrån beslutet i första behandlingen. Andra behandlingen av lagförslagen avslutades. Ärendet slutbehandlat.